نگاه

یورش شیخ الازهر به رئیس‌جمهور تونس

● «احمد الطیب شیخ‌الازهر» یکشنبه در اظهاراتی غیرمستقیم با انتقاد شدید از بیانات «باجی قائد السبسی»، رئیس‌جمهوری تونس درباره حقوق زنان، تفکرات او را «افسارگسیخته» توصیف کرد و گفت این اندیشه موجب تحریک توده‌های مسلمان می‌شود. السبسی هفته گذشته با سخنانی که در مراسم بزرگداشت روز زن در تونس بیان کرد، جنجالی را در داخل و خارج از این کشور به راه انداخت. او گفت کشورش به سمت برابری کامل بین مرد و زن در همه زمینه‌ها ازجمله برابری در ارث پیش می‌رود. السبسی ادامه داد کمیته‌ای را برای بررسی راه‌های اجرائی پیشنهاداتش تعیین کرده و قصد دارد حتی به زنان تونسی اجازه دهد با افراد خارجی حتی اگر مسلمان نباشند، ازدواج کنند. الطیب که ریاست بزرگ‌ترین مؤسسه دینی در جهان اسلام را برعهده دارد، با صدور بیانیه‌ای بدون اشاره به شخص السبسی یا کشور تونس، گفت: «متونی که اثبات‌شده و قطعی هستند دیگر اجتهاد برنمی‌دارند مثل آیات مربوط به ارث که در قرآن کریم آمده است. این متون صریح و منسجم بوده و احکام مربوط به خانواده را با قاطعیت تعیین کرده است. اینها احکام ثابتی هستند و درباره آنها نمی‌توان تردیدی روا داشت». بنابراین درباره این احکام اجتهادی صورت نمی‌گیرد و روحانیون این موضوع را می‌دانند. نظر مخالف افراد عادی و غیرمتخصص در هر سطحی از فرهنگ که باشند، پذیرفته نیست». او همچنین اضافه کرد:«چنین احکامی را نمی‌توان با افکاری بی‌پروا تفسیر کرد یا درباره آنها چیزی گفت که قاعده علمی درستی ندارد و به صورت قاطع با اصول و متون در تناقض قرار می‌گیرد. این‌گونه اظهارات توده‌های مسلمان و مؤمن را تحریک می‌کند و راه را برای بی‌ثباتی جوامع مسلمان هموار می‌کند».مسئله‌ای که بیشتر موجب جنجالی‌شدن پیشنهاد السبسی شد، تأیید مفتی تونس «عثمان بطیخ» بود که گفت باید از جایگاه زن حمایت کرد و زنان باید حقوقی برابر با مردان داشته باشند. تونس یکی از پیشرفته‌ترین کشورهای عرب در زمینه آزادی زنان است و به این کشور به‌عنوان دژ سکولاریسم در منطقه نگریسته می‌شود. بااین‌حال در موضوع برابری ارث هنوز اتفاقی نیفتاده و جامعه تونسی نسبت به این مسئله حساسیت نشان می‌دهد. البته مقامات کشور نیز تا به حال به صورت مستقیم به چنین موضوعی نپرداخته بودند. پیشنهاد السبسی یک بار تونسی‌ها را بر سر دوراهی نقش دین در جامعه قرار داد و شکاف‌ها را بین آنان دامن زد؛ شکاف‌هایی که از زمان پیروزی قیام مردم تونس در سال ۲۰۱۱ بین دو گروه سکولارها و محافظه‌کاران به وجود آمده بود. این نخستین بار نیست که الازهر به طرح پیشنهادی السبسی حمله می‌کند. پیش‌تر هم «عباس شومان»، وکیل الازهر، گفت فراخوان‌های مربوط به برابری حقوق مردان و زنان در ارث موجب ستم به زنان می‌شود و با احکام شریعت نیز در تناقض است. او در اظهاراتی که هفته گذشته منتشر شد، گفت: «ارث کاملا تقسیم شده و هیچ اجتهادی را برنمی‌تابد. این احکام با تغییر زمان و مکان تغییر نمی‌کند زیرا جزء اندک موضوعاتی است که به صورت مشروح در قرآن آمده است».اظهارات شومان با تمسخر گسترده‌ای در بین تونسی‌ها مواجه شد و گفتند این یک موضوع داخلی بوده و خط قرمزی است که افراد خارجی حق دخالت در آن را ندارند. الطیب در بیانیه خود گفت: «تکلیف الازهر شریف این است که دین خدا را بیان و از شریعتش حمایت کند. این مؤسسه در انجام تکالیف خود کوتاهی نخواهد کرد و حکم خدا را برای مسلمانان در هرجایی که باشند، بیان می‌کند». در بیانیه او همچنین آمد بود که «الازهر یک واجب دینی را توضیح می‌دهد و نباید برداشت شود در امور کشوری دخالت می‌کند. این مؤسسه درعین‌حال به صورتی قاطع مخالف سیاست‌ها یا تشکل‌هایی است که به اعتقادات مسلمانان و احکام شریعت‌شان خدشه وارد می‌کنند. به‌ویژه احکامی که به صورت قطعی به اثبات رسیده باشند».

منبع: رویترز

تک خبر

سفر ناگهانی متیس به بغداد

● وزیر دفاع آمریکا روز گذشته در سفری غیرمنتظره برای دیدار با مقامات دولت عراق وارد عراق شد. خبرگزاری رویترز با اشاره به دیدار سرزده وزیر دفاع آمریکا از بغداد افزود: «جیمز متیس» برای گفت‌وگو درباره مبارزه با تروریسم، سوریه و مسائل امنیتی و به‌ویژه شکست داعش به عراق سفر کرده است. همچنین وزیر دفاع آمریکا قرار است به اربیل نیز سفر کرده و با مقامات ارشد اقلیم کردستان ازجمله مسعود بارزانی دیدار کند. یک مقام ارشد آمریکایی گفت که متیس در ملاقات با بارزانی، او را برای لغو برگزاری رفراندوم استقلال که قرار است روز ۲۵ سپتامبر ۲۰۱۷ برگزار شود، تحت فشار قرار خواهد داد. ایالات متحده آمریکا سال گذشته توافقی را با اقلیم کردستان برای پرداخت میلیون‌ها دلار برای تجهیز نیروهای پیشمرگه اقلیم کردستان امضا کرده است. این مقام ارشد آمریکایی با اشاره به اینکه زمان توافق مدنظر به‌زودی به اتمام می‌رسد، احتمال داد متیس از این مسئله برای فشار بر بارزانی برای لغو رفراندوم استفاده کند.

واکنش تند طالبان و دموکرات‌ها به استراتژی جدید ترامپ در افغانستان

بازگشت به جنگ‌های صلیبی

هادی آذری: بعد از اعلام کلیات استراتژی جدید نظامی واشنگتن در افغانستان، خلاف آنچه انتظار می‌رفت، ترامپ عملا زمینه افزایش شمار نیروهای نظامی آمریکایی در افغانستان را فراهم آورد. این استراتژی جدید که مورد استقبال دولت افغانستان قرار گرفت، واکنش تند طالبان را به دنبال داشت؛ به‌طوری‌که برخی فرماندهانش آن را فراخوانی برای یک جنگ صلیبی و تلاشی برای نابودی جامعه مسلمین عنوان کردند. جالب اینکه، طالبان در واکنش به این استراتژی جدید تقریبا همان حرف‌هایی را می‌زند که ترامپ در دوران فعالیت انتخاباتی‌اش می‌زد؛ اینکه حضور نظامی آمریکایی‌ها در افغانستان، هدردادن جان و مال آمریکایی‌هاست. اما بعد از به‌دست‌گرفتن سکان هدایت سیاست آمریکا، ترامپ فهمید که خارج‌کردن نیروهای آمریکایی از افغانستان، خلأیی را پدید می‌آورد که تروریست‌هایی مانند القاعده، طالبان و داعش آن را پر خواهند کرد. از دیگر سو، استراتژی حفظ وضع موجود و حرکت به سوی افزایش شمار نیروهای نظامی یک روز پس از آن مطرح شد که بزرگ‌ترین منتقد این مسئله یعنی استیو بنن، کاخ سفید را به مقصد پایگاه خبری «بریتابرت» ترک کرد.

۴ هزار سرباز آمریکایی در راه افغانستان

جنگ افغانستان که در سال ۲۰۰۱ میلادی و بعد از حملات ۱۱ سپتامبر آغاز شد، تاکنون جان دوهزار و ۲۰۰ سرباز آمریکایی را گرفته و هزینه ای ۸۰۰میلیاردی روی دست این کشور گذاشته است. هرچند آمار رسمی از شمار شهروندان افغانی که در این جنگ ۱۶ساله کشته شده‌اند وجود ندارد، اما برآوردها از ۲۵ تا ۳۰ هزار کشته حکایت می‌کنند. طبق اعلام سازمان ملل، حداقل هزارو ۵۰۰ شهروند افغان در شش ماه اول سال جاری جان باخته‌اند. بیشترین میزان حضور آمریکایی‌ها در افغانستان با صد هزار نیرو به سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ میلادی برمی‌گردد. البته در نتیجه سیاست‌های کمتر جنگ‌طلبانه باراک اوباما، رئیس‌جمهور سابق آمریکا، شمار این نیروها درحال‌حاضر به هشت هزار و ۴۰۰ نفر رسیده است. باوجود اینکه ترامپ جزئیات زیادی درباره این استراتژی جدید از جمله میزان افزایش سربازان و تفاوت آن با استراتژی‌های قبلی ارائه نداده، اما شنیده‌ها حاکی از آن است که جیمز ماتیس، وزیر دفاع آمریکا، مجوز ارسال چهار هزار سرباز تازه‌نفس به افغانستان را از کاخ سفید دریافت کرده است.

استراتژی جدید آمریکا در افغانستان چیست؟

● نظامیان آمریکا از افغانستان خارج نخواهند شد؛ رئیس‌جمهوری آمریکا دلیل آن را جلوگیری از قدرت‌گرفتن گروه‌های پیکارجو عنوان کرده است.

● رقم مشخصی برای افزایش نظامیان آمریکایی در افغانستان اعلام نشد و به گفته ترامپ دراین‌باره بنا بر نیاز و براساس شرایط افغانستان تصمیم گرفته خواهد شد.

● آمریکا به حمایتش از افغانستان ادامه خواهد داد اما «تعیین سرنوشت» این کشور در اختیار مردم افغانستان خواهد بود.

● آمریکا در قبال حضور گروه‌هایی مانند طالبان در پاکستان ساکت نخواهد ماند و رویکرد واشنگتن به پاکستان تغییر می‌کند.

● آمریکا خواهان نقش‌آفرینی بیشتر هند در کمک به آوردن امنیت در افغانستان و گسترش همکاری‌های اقتصادی شده است.

● آمریکا و هند برای رسیدن به اهداف مشترک خود با هدف برقراری صلح و امنیت در جنوب آسیا و منطقه بزرگ‌تر هند و اقیانوس آرام، متعهد خواهند بود.

گورستان آمریکا

استراتژی نظامی جدید ترامپ درخصوص افغانستان در هر دو کشور با واکنشی دوگانه همراه شده است. اشرف غنی، رئیس‌جمهور افغانستان، با استقبال از این استراتژی، آن را فرصتی دانسته است برای افزایش ظرفیت آموزش نیروهای افغانی به وسیله آمریکایی‌ها و همچنین تقویت نیرو هوایی و نیروی‌های ویژه این کشور به منظور پاک‌کردن منطقه از شر تهدید تروریسم. اما طالبان ضمن محکوم‌کردن تصمیم ترامپ برای نگه‌داشتن نیروهای نظامی آمریکا در افغانستان، ادامه جهاد تا خارج‌شدن نیروهای آمریکایی را وعده داد. ذبیح‌الله مجاهد، سخنگوی طالبان، روز سه‌شنبه با اعلام اینکه استراتژی طالبان هیچ‌چیز جدیدی دربر ندارد، هشدار داد که افغانستان را به گورستان امپراتوری آمریکا در قرن بیست‌ویکم تبدیل خواهند کرد. البته دلیل خشم طالبان مشخص است. ترامپ روز یکشنبه در میان اظهارات کلی‌گویانه خود یک چیز را صراحتا اعلام کرد؛ اینکه عملیات نظامی علیه طالبان را افزایش خواهد داد. ترامپ همچنین لب به انتقاد از پاکستان گشود که کشورش را به پناهگاهی امن برای تروریست‌ها و شورشیان مسلح بدل کرده است. یک فرمانده ارشد طالبان در گفت‌وگو با «آسوشیتدپرس»، ضمن انتقاد از روی‌آوردن ترامپ به «رفتار متکبرانه» رؤسای‌جمهور قبلی آمریکا ازجمله جورج بوش، گفته است نیروها تا آخرین نفس به این جنگ ادامه خواهند داد. درهمین‌باره، یکی از فرماندهان شبکه حقانی از متحدان طالبان نیز سخنان اخیر ترامپ را نشانه آغاز یک جنگ صلیبی دانسته و گفته است اظهارات ترامپ از عزم او برای نابودی کل مسلمانان نشان دارد. با این اوصاف و با توجه به افزایش تنش میان آمریکا و طالبان، به نظر نمی‌رسد این جنگ ۱۶ساله حالاحالاها سر تمام‌شدن داشته باشد.

روی‌خوش جمهوری‌خواهان

نکته جالب درباره استراتژی جدید نظامی کاخ سفید در قبال افغانستان این است که برخلاف مواضع و طرح‌های قبلی ترامپ، این استراتژی حمایت جمهوری‌خواهان را به دنبال داشته است. ترامپ که پیش‌تر درخصوص کاهش سطح تحریم‌های روسیه، طرح بیمه درمانی و واکنش‌اش به حوادث شارلوتزویل، شاهد صف‌آرایی جمهوری‌خواهان در برابر خود بود، حالا حداقل چهره‌های شاخص جمهوری‌خواهان را یک‌صدا پشت خود می‌بیند. پل رایان، سخنگوی مجلس نمایندگان آمریکا، ضمن ابراز خرسندی از این استراتژی جدید، آن را مبتنی بر واقع‌گرایی دانسته است. حتی سناتور مک کین، بزرگ‌ترین منتقد سیاست خارجی ترامپ نیز لب به تمجید از این استراتژی جدید گشود و آن را نسبت به استراتژی شکست‌خورده به تعویق‌انداختن نبرد در دولت‌های قبلی، یک پیشرفت دانست. چهره‌های جمهوری‌خواه شاخص دیگری ازجمله میچ مک‌کانل، رهبر اکثریت سنا و سناتور مارکو روبیو نیز به تمجید از این استراتژی جدید پرداخته‌اند. این در حالی است که این استراتژی جدید با واکنش منفی دموکرات‌ها مواجه شد. نانسی پلوسی، رهبر اقلیت مجلس نمایندگان، با انتقاد از عدم افشای جزئیات این استراتژی جدید، آن را مغایر با گفته‌های ترامپ در دوران فعالیت انتخاباتی‌اش دانسته است. دموکرات‌ها به‌طور کلی این استراتژی جدید را به دو دلیل نقد می‌کنند؛ فقدان راهکار برای خروج نیروهای آمریکایی و نبود سقف برای شمار نظامیان اعزامی. از نظر دموکرات‌ها، ترامپ در اظهاراتش فقط به دادن وعده‌های گنگ و مبهم بسنده کرده و عملا هیچ راهکار مشخصی برای پایان‌دادن به باتلاق جنگ افغانستان ارائه نکرده است.

استراتژی، بی استراتژی

ادامه از صفحه‌اول

این در حالی است که به حساسیت پاکستان از حضور هند در افغانستان به‌درستی آگاه است.

۴- ترامپ به دیگر کشورهای همسایه با افغانستان به‌صورت تلویحی اشاره کرده که آمریکا در افغانستان برای همیشه می‌ماند و آنها باید خود را با این واقعیت هماهنگ کنند و ازآنجاکه چنین هماهنگی‌ای در عمل امکان‌پذیر نیست، تشدید رقابت‌ها در افغانستان و شکل‌گیری بازی بزرگ جدید و تداوم آن نتیجه جدی این استراتژی جدید خواهد بود.

۵- ترامپ به ژنرال‌های ارتش آمریکا در چگونگی هدایت جنگ و افزایش نیرو متناسب با شرایط افغانستان اختیارات ویژه‌ای داده است؛ بنابراین بازها در کاخ سفید، موضع مسلط را یافته‌اند و این یعنی مأموریت ارتش آمریکا در افغانستان از مستشاری و آموزشی یک بار دیگر به شرکت مستقیم در عملیات نظامی تغییر یافته است؛ پیامد اجتناب‌ناپذیر این تغییر، تشدید جنگ داخلی و تحمیل خسارات مادی و کشتار مردم بی‌گناه و غیرنظامی افغانستان خواهد بود.

با توجه به این‌گونه واقعیت‌ها و در نگاهی کلی و گذرا به استراتژی ترامپ در افغانستان، می‌توان گفت سیاست ابهام‌آمیز آمریکا در افغانستان همچنان ادامه خواهد یافت و از استراتژی جدید اعلام‌شده ترامپ نمی‌توان به استقرار صلح و ثبات در افغانستان امیدی داشت؛ هرچند ژنرال‌های ارتش پاکستان از تجربه کافی برخوردارند و می‌توانند ماهرانه با استفاده از تجربه سال ۲۰۰۱ و تهدید جورج بوش، خود و کشورشان را در معرض مشکلات ناخواسته قرار ندهند. بنابراین این احتمال وجود دارد که بخشی از طالبان در قالب شورای کویته تشویق به مصالحه شوند و به شراکت در قدرت لااقل در شرق و جنوب پشتون‌نشین رضایت دهند و بخشی دیگر نیز در اعتراض و برای عملیاتی‌کردن طرح‌های بعدی از بدنه طالبان جدا شوند. عامل جدید داعش نیز از توان ادامه جنگ در افغانستان برخوردار می‌شود و حتی اگر بخشی از طالبان برای عبور از توفان به مصالحه نیاز داشته باشد، بخشی دیگر و گروهی دیگر و با نامی دیگر مأموریت ادامه جنگ را برعهده خواهد گرفت؛ بنابراین می‌توان گفت ممکن است طالبان پس از تشدید موقت جنگ در ماه‌های آتی، سرانجام برای یک سهم بیشتر از کیک قدرت در کابل، تشویق به مصالحه شوند تا پاکستان خطر تهدید ترامپ را پشت‌سر بگذارد، ولی جنگ استیجاری- نیابتی در افغانستان به این زودی‌ها فروکش نخواهد کرد، بلکه بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی به دلایل و منافع خاص خود با شدت بیشتری وارد آن خواهند شد. کلمه آخر اینکه یا افغانستان، ویتنام دوم آمریکا می‌شود یا آمریکا آنها را می‌بلعد؛ هرچند ممکن است در گلویش گیر کند، اما دور از ذهن است که افغانستان در موضع بی‌طرفی و استقلال عملی‌ای قرار گیرد که ۴۰ سال پیش بود.

دریای همیشه درگیر

عبدالرحمن شلقم
وزیر خارجه لیبی
در دوران قذافی

وندال‌ها زمین را ترک نمی‌کنند. رنگ پیکرشان همچنان رنگ خاک است. نفس‌هایشان امواج دریای مدیترانه را به خروش می‌آورد. سلحشوران قدیس یوحنا و نویسندگان ماسونی، دزدان دریایی که بشر را به کالا تبدیل کردند. صدای فاطمی‌هایی که روزگاری از مالت تا سیسیل را در اختیار خود داشتند به گوش نمی‌رسد. آیا ریگزارهای تاریخ رد آنها را ناپدیده کرده است؟ لشکریان اروپایی به سمت خشکی کوچکی در آب‌های آبی دریای مدیترانه حرکت کردند و آن را ساحل چهارم نامیدند. پیش از آنها، رومی‌ها بودند که بین کشورها به مرزی اعتقاد نداشتند. در نظر آنها این شمشیر بود که ممالک دنیا را تقسیم می‌کرد. امپراتوری‌ها سلطه‌شان را جز با تصرف کشورها تکمیل نمی‌کنند. مدیترانه باریکه آبی است که بین دو قاره آفریقا و اروپا فاصله انداخته است. دریایی که زمان هر بار به شکلی در اعماق آن ته‌نشین می‌شود و مدیترانه نیز با دردهایش تاریخ دیگری را از نو می‌آفریند.

دریای مدیترانه پلی سرگردان است که روزگاری از طریق آن اهالی شمال به آفریقا می‌رفتند. رومی‌ها آن را «مار نوسترم» یعنی دریای ما صدا می‌زدند. ایتالیایی‌ها به آن ساحل چهارم گفتند؛ یعنی دریای سرنوشت، بزرگ‌ترین مرکبی که تاریخ بشریت را نوشته است. قلم‌هایش نیز اجساد آدمیان؛ چه قاتل و چه مقتول. اعراب از آن عبور کرده و جزایرش را فتح کردند. سیسیل، سردینیا، قبرس، کرت... تا اندلس که در آنجا برای خود میهنی و تمدنی ساختند. ملت‌هایی که در ساحل بودند، برای خود شهرهایی ساختند؛ با آمیزه‌ای از همه نژادها. اهالی سردینیا و سیسیل ایتالیایی بوده و تبارشان از فنیقی‌های لبنان می‌آمد. آنها آریایی نبودند. از سوی دیگر جزیره مالت که تجسم نژاد و فرهنگی به رنگ خود دریای مدیترانه است. زبان مالتی آمیزه‌ای از عربی، ایتالیایی با مخلوطی از انگلیسی است. اعرابی که بعد از اخراجشان از اندلس آمدند، در رگ‌های خود خونی اروپایی داشتند. همچنین با خود فرهنگ، مهارت‌های بسیار و خیلی چیزهای دیگر آوردند.

دولت فاطمی‌ها بر شمال آفریقا مسلط شد و تعدادی از جزایر را در جنوب اروپا نیز به تصرف خود درآورد. سپس نوبت به دولت بنی‌اغلب رسید که قدرت، دین و جغرافیا داشتند. البته می‌توان گفت اغالبه بیش از آنکه دولت‌هایی اسلامی باشند، دولت‌های خاص دریای مدیترانه بودند.

ترکیه هم در دریای مدیترانه حضور داشته است. ناوگان دریایی این کشور بود که از دریای مدیترانه گذشت و خود را به شمال آفریقا رساند. اما ترکیه فقط با نیروهای فاتح خود نبود که به این منطقه آمد بلکه با گروهی از ینی‌چری‌ها و مردمانی آمد که در آینده جزء بافت اجتماعی این مناطق شدند. ترکیه و دریای مدیترانه حکم گذشته‌ای را دارند که هنوز از بین نرفته است. بقایای زبان ترکی هنوز در زبان خیلی از مردمان به چشم می‌خورد. درباره خوراکی‌ها که نیازی به گفتن نیست. ترکیه بذری بود که تاریخ آن را در سواحل دریای مدیترانه کاشت و سبز شد. این دریا در همه چیز حضور داشت. در دولت‌هایی که می‌آمدند و می‌رفتند، در گروه‌های مسلطی که مرزهای جغرافیایی، فرهنگی و نهادهای بشری را در می‌نوردیدند. مدیترانه قدرتی داشت که روند تاریخ را به دست می‌گرفت، هویت می‌ساخت و جوامع جدید را بنیان می‌گذاشت.

اما پس از کشف آمریکا معادلات قدرت در جهان تغییر کرد. اقیانوس اطلس به گذرگاه جدیدی برای زندگی تبدیل شد. در نتیجه هویت این آب نیز تغییر کرد و بازوهای قدرت اقتصادی، نظامی و انسانی‌اش تضعیف شد. سلطه دریای مدیترانه بر حرکت ملت‌ها تقلیل یافت. بااین‌حال منطقه جنوب اروپا و شمال آفریقا همچنان مرکز اصلی تولید انسان‌های خشن و نرم باقی ماند. از این رو دریای مدیترانه در همه جنگ‌هایی که خون بشر را بر زمین ریخته سهمی بیش از اندازه خود داشته است.

دزدان دریایی اساسا پدیده‌ای مربوط به این دریا بودند. حاکمان ایالت‌های شمال آفریقا هرکدام برای خود یک نیروی دریایی ویرانگر تأسیس کردند تا به این وسیله بر دریای مدیترانه مسلط شوند. ایالت‌های طرابلس، تونس و الجزایر تنها به لحاظ نظری از دولت عثمانی تبعیت می‌کردند و این امر نیز فقط به‌صورت دعا در حق سلطان بر منابر مسجدها بودند که ظاهر می‌شد. اما به لحاظ نظامی و سیاسی هر ایالتی برای خود استقلال تام داشت. همین ایالت‌ها بودند که راه را بر رقیبان خود در دریای مدیترانه می‌بستند و کشتی‌های رهگذران را غارت می‌کردند. کشورهای اروپایی و آمریکا هرکدام برای خود شیوه‌ای مخصوص داشتند. آمریکا نخستین جنگ دریایی خود را در سواحل لیبی تجربه کرد که ضد حاکم طرابلس بود. اما در این جنگ شکست خورد و ناو فیلادلفیا غرق شد. آمریکا دست به توطئه دیگری زد. برادر حاکم را در شرق لیبی تحریک کرد و برای سرنگونی حاکم طرابلس به پشتیبانی نظامی او برخاست. اما دوباره شکست خورد و ناچار شد به راه‌حل سیاسی روی آورد. فرانسه به الجزایر حمله کرد و به مدت ۱۳۰ سال آنجا را ضمیمه ممالک استعماری خود کرد. بعدها بر تونس مسلط شد و توافق‌نامه پاردو را بر این کشور تحمیل کرد. دریای مدیترانه در دوران دزدان دریایی، استعمار و پس از آن همیشه درگیر بوده است. این حلقه با ورود نیروهای ایتالیایی به لیبی و اشغال آن تکمیل شد. امروزه دوباره آب‌های دریای مدیترانه رنگ جدیدی به خود گرفته و گویی تقدیر دیگری را برای مردمان رقم می‌زند. صفوف انسانی با پوست‌های سیاه از این دریا عبور کرده و می‌خواهند خود را به بهشت اروپا برسانند. برق اروپا چشم دنیای گرسنگان را کور کرده و جنگ‌های گذشته را در اذهانشان به فراموشی سپرده است. جوانان، مردان و زنان به دنبال نجات خود هستند. چشم‌انداز دنیای رؤیایی اروپا فراروی‌شان و دریای سحرآمیز مدیترانه مرکبی که باید آنها را به رؤیاهایشان برساند. درهمین‌حال، گذرگاهی برای رفتن به کام مرگ. در تاریخ بشریت سابقه نداشته است قبری به این وسعت کنده شده باشد. به‌گونه‌ای که حتی پیام پیکرهای مرده از اعماق به سطح آب هم نمی‌رسد. خطی از مورچگان انسانی در سفری فاجعه‌بار و انتحاری بی‌توقف در حرکت است. لیبی یک صحراست؛ با سواحل عجیبی که دارد. روزگاری اینجا گذرگاه بردگان بود که از آن سوی صحرای بزرگ می‌آمدند و به اروپا می‌رفتند. هر سفری بین دو ساحل دنیای قدیم و جدید در جریان بود، قتل و مرگ هم با خود داشت. بعدها طرح «پنج - پنج» ارائه شد که شامل پنج کشور جنوب اروپا و پنج کشور آفریقایی می‌شد. هدف این طرح همکاری‌های اقتصادی، امنیتی، فرهنگی و توسعه‌ای بود. اما به دلیل اختلافات بی‌پایان بین طرف‌ها به هیچ نتیجه‌ای نرسید. بعد طرح دیگری به میان آمد که «بارسلون» توسعه‌یافته نام داشت. با برنامه‌ای شامل همکاری‌های بلندپروازانه بین دو کناره این دریا که آن هم پیش از حرکت از نفس افتاد. بار دیگر با طرح اروپا برای دریای مدیترانه امیدها و آرزوهایی برانگیخته شد. طرحی که ویروس مرگش حضور اسرائیل بود و در نتیجه به تاریخ پیوست.

همه طرح‌های همکاری برای احیای زندگی در دریای مدیترانه تاکنون شکست خورده و دوباره این دریا به ورطه‌ای تاریخی و فاجعه‌آفرین مبدل شده است. از پلی برای کشتار و قتل‌های کور در دوران استعمار تا گورستان بردگان سیاهی که این بار - برعکس گذشته- از جنوب به شمال می‌روند تا شاید لقمه‌ای زندگی پیدا کنند. هر دریایی برای خود سرنوشتی دارد؛ مثل هر خشکی‌ای. جغرافیا ورطه‌ای برای ساکنانش است. فرقی نمی‌کند روی آب باشی یا زیر آن، روی خاک باشی یا زیر آن!

منبع: الشرق‌الاوسط

رویداد

انتصاب سفیر جدید آمریکا در روسیه

● رئیس‌جمهور روسیه، آناتولی آنتونوف را به‌عنوان سفیر جدید این کشور در آمریکا منصوب کرد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، آنتونوف که در یک سال گذشته از معاونان وزارت خارجه روسیه بوده، در حالی به عنوان سفیر جدید روسیه در آمریکا معرفی شده که نام او در فهرست اشخاص تحریم‌شده از سوی اتحادیه اروپا قرار دارد.

سفر وزیر خارجه ترکیه به بغداد و اربیل

● «مولود چاوش اوغلو»، وزیر خارجه ترکیه امروز به منظور بررسی موضوعات دوجانبه با مقامات عراقی به بغداد می‌رود. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از آناتولی، در همین راستا، وزارت امور خارجه ترکیه در بیانیه‌ای اعلام کرد چاوش اوغلو در سفر به عراق با فؤاد معصوم، رئیس‌جمهور، حیدر العبادی، نخست‌وزیر، سلیم الجبوری، رئیس پارلمان و ابراهیم الجعفری، وزیر خارجه عراق دیدار و گفت‌وگو خواهد کرد.

بیانیه تند کره‌شمالی در واکنش به مانور آمریکا و کره‌جنوبی

● ارتش کره‌شمالی با تهدیدهای تند متعارف خود به استقبال آغاز مانورهای نظامی سالانه آمریکا - کره‌جنوبی رفت و متعهد انجام اقدام تلافی‌جویانه بی‌رحمانه علیه مانورهایی شد که معتقد است تمرینی برای حمله به پیونگ‌یانگ است. کره‌شمالی به صورت متعارف در واکنش به مانورهای آمریکا - کره‌جنوبی لفاظی‌های جنگ‌طلبانه‌ای را مطرح می‌کند یا آزمایشات تسلیحاتی انجام می‌دهد.

دعوت اردوغان برای اتحاد مسلمانان

● رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهور ترکیه، در جریان سفر خود به اردن برای بزرگداشت هفتادمین سالگرد روابط دیپلماتیک میان دو کشور، در دیدار با جمعی از هیئت‌های هر دو طرف اعلام کرد: جهان اسلام دوران سختی را پشت سر می‌گذارد. او ادامه داد: باید مسلمانان همبستگی خود را در منطقه حفظ کنند.

پایان بی‌نتیجه روز نخست نشست مخالفان سوری در ریاض

● گروه‌های مخالف سوری که با هدف تشکیل یک جبهه متحد جهت شرکت در مذاکرات آتی صلح در اکتبر در ریاض گرد هم آمده‌اند، نخستین روز این نشست را بدون نتیجه مشخص به پایان رساندند. این نشست دو تا سه روز به طول می‌انجامد و بحث درباره آینده سیاسی اسد محور اصلی این مذاکرات است.

تمرین مشترک چتربازان قطری و آمریکایی

● نیروهای قطری و آمریکایی صبح دوشنبه به صورت مشترک تمرینات پرش با چتر را در قالب برنامه‌های تمرینی دو کشور در دو مرحله و با حضور مسئولانی از هر دو طرف انجام دادند. به گزارش ایسنا، به نقل از سایت شبکه خبری الجزیره، این تمرینات مشترک در ارتفاع ۱۲هزارو ۵۰۰ پایی بر فراز منطقه «مسیعید» واقع در جنوب قطر از سوی گروهی از نیروهای گردان ویژه چتربازان قطر و نیروهای مرکزی آمریکا انجام شد.

آغاز آخرین مرحله از عملیات ارتش لبنان علیه داعش

● ارتش لبنان روز گذشته سومین و به گفته برخی فرماندهان خود آخرین مرحله عملیات «فجرالجرود» علیه داعش را در مرزهای این کشور با سوریه آغاز کرده است. ارتش لبنان عملیات علیه تروریست‌های داعش در مرز لبنان با سوریه را از روز شنبه آغاز کرده و در این عملیات که با پیشرفت‌های خوبی همراه بوده، پاک‌سازی مرزهای دو کشور را در دستور کار قرار داده است.

نشست عباس با اعضای کمیته مرکزی فتح

● رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین نشست مهمی را با اعضای کمیته مرکزی و رهبران جنبش فتح در مقر ریاست تشکیلات برگزار کرد تا اوضاع غزه را مورد بررسی قرار دهد. برخی منابع گفته‌اند در این نشست مسئله آشتی ملی فلسطین و پاسخ جنبش حماس به طرح محمود عباس در زمینه پایان شکاف داخلی فلسطین مورد بحث و بررسی قرار گرفت و ممکن است نقش تعیین‌کننده‌ای در زمینه روابط با جنبش حماس و اقداماتی که ممکن است علیه حکومت آن در غزه اتخاذ شود، داشته باشد.

پادشاه اردن به کانادا می‌رود

● ملک عبدالله دوم، پادشاه اردن بیست‌وهشتم ماه جاری میلادی در سفری رسمی به کانادا خواهد رفت. در این سفر ملک عبدالله دوم مذاکراتی با دیوید جانستون، فرماندار کل کانادا، جاستین ترودو، نخست‌وزیر و شماری از مسئولان برجسته این کشور خواهد داشت.